

21 Temmuz 2013

Kıbrıs Türk toplumunda değişen medya

Yrd. Doç. Dr. Metin Ersoy

Havadis Gazetesi-Poli

Kıbrıs Türk toplumunda medya değişiyor mu? Aslına bakılırsa değişen insanların alışkanlıkları oluyor. Medyanın habercilik anlamında değiştiği söylenemez.

Hafta içerisinde Kıbrıs Toplum Medyası Merkezi (CCMC) ve Kıbrıs Türk Gazeteciler Birlięi ortaklığıyla düzenlenen "Toplum, Sosyal Medya ve Anaakım Medya: Kıbrıs Türk Toplumunda Değişen Medya" isimli panele katılma fırsatım oldu. Kıbrıs Türk medyasının üzerine çalışmalar yapan birisi olarak, sektör içerisindeki gazetecilerin görüşlerini dinlemek güzeldi. Bazen akademik teorilerden sıyrılıp, direkt olarak pratik yapanlar ile görüşmek gerekiyor. Dolayısıyla bu fırsatı bizlere sağlayan Kıbrıs Türk Gazeteciler Birlięi Yönetim Kurulu'na ve Kıbrıs Toplum Medyası Merkezi yetkililerine teşekkürlerimi sunuyorum.

Geniş bir konuydu

Panelle ilgili bir eleştiriyle başlamak istiyorum. Panelde seçilen konu medya sektörünü yakından ilgilendiren bir konu olmakla birlikte, konunun büyüklüğü ve genişliğinden dolayı tartışmalar bir o yana bir bu yana savruldu. Bir başka ifadeyle, daha spesifik bir konu seçilebilirdi. Buna rağmen katılımcıların da katkıyla konu toparlandı. CCMC çalışanlarından Beran Djemal'ın başkanlık ettiği panele, gazeteci Ulaş Barış, Osman Kalfaoğlu ve Serkan Soyalan konuşmacı olarak katıldı.

Sosyal medya

Tartışmalar arasında aklımda kalan en belirgin konu; "sosyal medya" tanımının birçok kişi tarafından farklı farklı algılanıyor olması oldu. Sosyal ağlarda, kullanıcıların ürettiği içerik ile medyanın ürettiği içerik bir birine karıştırılıyor. Sosyal ağlarda bireyler olmasına rağmen, kurum, kuruluşlar ve sivil toplum örgütleri de bulunuyor. Dolayısıyla sosyal medya derken neyi kast ettiğimizi iyice belirtmeliyiz. Örneğin panele katılan gazeteci Ulaş Barış sosyal medyanın bir sosyalleşme aracı olduğunu vurguladı. Barış'a katılmakla birlikte bir ekleme

yaparak, sosyal ağlardaki bireylerin yaptıkları her şeyi "medya" kavramı altında değerlendirmenin mümkün olmadığını düşünüyorum. Gerek geleneksel basın gerek ise online basının sosyal ağları kullandığını biliyoruz. Bundan dolayı, söz konusu online platformlarda yaşananları geleneksel anlamda anladığımız gibi sadece "medya/basın" başlığı altında toplayamayız. Zira buralarda eğlence, sosyalleşme, iletişim kurma, paylaşım yapma, haber takibi gibi bireyin birçok temel ihtiyacı karşılanıyor.

Sosyal medya rakip mi?

Panelde ortaya çıkan bir başka dikkat çekici tartışma konusu ise; geleneksel medyada görev yapan gazetecilerin sosyal medyayı rakip görüp görmemesiydi. Panele katılan birçok gazeteci sosyal medyayı kendilerine rakip görmediğini dile getirdi. Bunun temel sebebine baktığımız zaman ise; ortaya bir kalite sorunun çıktığını söyleyebiliriz. Sosyal ağlarda o kadar kirli, filtresiz, kontrol edilmemiş ve başı boş dolaşan bilgi bulunuyor ki gazeteciler bu ortamın kendilerine şimdilik rakip olamayacağını düşünüyor. Bu görüşlerinde haksız da sayılmazlar. Zira işleri haber olan ve basılı versiyonları bulunmayan online haber siteleri bile, haberlerinin çoğunu bir geleneksel medya platformu olan Türk Ajansı Kıbrıs'tan (TAK) alıyor. TAK'ın haber havuzuna attığı haberlerin harfi harfine online sitelerde anında yayımlandığını biliyoruz. Dolayısıyla online siteler bu şekilde kendi haberlerini üretmeyerek, sadece bir aracı veya postacı görevini görüyor.

Zamana ihtiyaç var

Panel boyunca çok konuşulan bir örnek ile devam edecek olursak; Kalecik'teki petrol dolum tesisinde yaşanan petrol sızıntısıyla ilgili ilk haberler belki sosyal ağlardan duyuruldu ama altında TAK'ın imzası vardı. Özetle şunu söylemeye çalışıyorum, sosyal medyanın gücünü tartışıyoruz ama haberler yine geleneksel basından sağlanıyor. O bakımdan Kıbrıs Türk toplumunda sosyal medyanın kendi başına bir basın aracı olabilmesi için daha fazla zamana ve çalışmaya gerek olduğu ifade edilmeli.

"Facebook'ta buluşuyoruz"

Yazdıklarımın sosyal medyanın bireysel anlamda ifade özgürlüğü olduğunu ve gerektiğinde kamuoyu oluşturma aracı olarak da kullanılabileceğini küçümsediğim anlaşılmasın. Aksine bunu en fazla destekleyenlerdenim. Zira son aylarda Gezi Parkı eylemleri veya Arap ülkelerini sarsan eylemler sosyal ağlar üzerinden organize edilmişti. Eleştirdiğim konu habercilik anlamındadır. Yani kopyala-yapıştır, araştırmadan uzak, kalitesiz habercilikten bahsediyorum. Yoksa panelde

sosyal medyanın gücünü Ulaş Barış güzel ifade etti: "Ya cenazelerde ya düğünlerde ya da Facebook'ta buluşuyoruz." İnsanları sosyalleştirme noktasında bu kadar etkisi olan bir iletişim aracının habercilere de önemli bir haber kaynağı oluşturuyor. Bu konuda bir örnek veren gazeteci Osman Kalfaoğlu, çalıştığı medya kurumlarında sosyal ağlardaki en ufak ihbarı bile değerlendiklerini ifade etti.

Medya değişiyor mu?

Panelin isminden de anlayacağımız gibi Kıbrıs Türk toplumunda medya değişiyor. Aslına bakılırsa değişen insanların alışkanlıkları oluyor. Medyanın habercilik anlamında değiştiği söylenemez. Medyayı takip edenler açısından baktığımızda, sınıf içerisinde ufak bir sohbetten bile anlıyorum ki, genç nesil gazete satın almıyor. Sosyal ağlar üzerinden veya online gazetelerden gündem takip ediliyor. Bu noktada da yüzeysel ve sığ bilgilere sahip olunuyor. Olayların tarihi süreci ve bağlantılar kurulamıyor. Bundan dolayı, sosyal ağların kullanıcılarının daha sorgulayıcı ve eleştirel olması gerekiyor. Panelde bu konuya Beran Djemal da değinmişti. Bu durum sosyal ağlarla ilgili negatif bir taraf olarak görülebilir. Bu noktadan yola çıkarak "medya okuryazarlığı"nın sosyal ağlarda ne kadar önemli olduğunu ifade etmeliyiz. İyi bir medya okuryazarı ister sosyal ister ise geleneksel medya olsun, kendine sunulan bilgileri sorgulayan ve olduğu gibi kabul etmeyen kişilerdir. Elbette bu kendi başına olabilecek bir şey değildir. Bireylerin daha çok okumaya, araştırmaya ve ana akım medyanın dışındaki farklı sesleri de duymaya ihtiyacı vardır. Böylece kendi anlamlarını ve düşüncelerini oluşturabilirler.